

VERZONDEN 18 MEI 2018

op de op 22 december 2017 door ons ontvangen aanvraag voor een ontheffing ingevolge artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming van NV Waterwinningsbedrijf Brabantse Biesbosch voor de aanleg van het pompstation Bergsche Maas, met bijbehorende leidingen richting spaarbekken de Gijster, gelegen langs de Bergsche Maas in de Fortunapolder te Hank, in de gemeenten Werkendam en Drimmelen.

INHOUDSOPGAVE

Besluit	3
Procedurale aspecten	4
Toetsing en overwegingen	5
1. Wettelijk kader - Wet natuurbescherming	5
1.1 Beschermingsregimes.....	5
1.2 Verordening natuurbescherming Noord-Brabant	5
2. Toetsing effecten ruimtelijke ingreep	6
2.1 Beknopte beschrijving project.....	6
2.2 Mogelijke effecten.....	6
2.3 Alternatievenafweging	7
2.4 Belang van de aanvraag.....	7
2.5 Mitigerende maatregelen en staat van instandhouding	7
2.6 Conclusie.....	8
Bijlage 1. Voorschriften.....	9
Bijlage 2. Overzichtstekening van het project	10
Bijlage 3. Meldingsformulier start werkzaamheden.....	12
Kennisgeving	13

BESLUIT

1 Onderwerp

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant hebben op 22 december 2017 van NV Waterwinningsbedrijf Brabantse Biesbosch een aanvraag ontvangen voor een ontheffing ingevolge artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag betreft de aanleg van het pompstation Bergsche Maas, met bijbehorende leidingen richting spaarbekken de Gijster, gelegen langs de Bergsche Maas in de Fortunapolder te Hank, in de gemeenten Werkendam en Drimmelen.

2 Besluit

Gelet op de bepalingen van de Wet natuurbescherming besluiten wij:

- I. aan NV Waterwinningsbedrijf Brabantse Biesbosch, aan de Petrusplaat 1, 4251NN te Werkendam, een ontheffing te verlenen op grond van artikel 3.8 eerste lid, van de Wet natuurbescherming, van de bepaling als bedoeld in:
  - artikel 3.5, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, voor de grote modderkruiper (*Misgurnus fossilis*);
  - artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor de noordse woelmuis (*Microtus oeconomus*), grote modderkruiper (*Misgurnus fossilis*) en ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*),voor de periode tussen 1 juli 2018 en 31 december 2021, met de in bijlage 1 genoemde voorschriften, voor de aanleg van het pompstation Bergsche Maas, met bijbehorende leidingen richting spaarbekken de Gijster, gelegen langs de Bergsche Maas in de Fortunapolder te Hank, in de gemeenten Werkendam en Drimmelen, zoals weergegeven in bijlage 2;
- II. dat de beschrijving van het project, in de aanvraag, voor zover deze betrekking heeft op de soorten, en bijlagen 1 en 2, onderdeel uit maken van het besluit.

Bijlage 1: voorschriften

Bijlage 2: overzichtstekening van het project

Bijlage 3: meldingsformulier start werkzaamheden (zie voorschrift 1)

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
namens deze,

De heer J.A.J. Lenssen,
Directeur Omgevingsdienst Brabant Noord

's-Hertogenbosch, 18 mei 2018

PROCEDURELE ASPECTEN

1 Aanvraag

Op 22 december 2017 hebben wij van NV Waterwinningsbedrijf Brabantse Biesbosch een aanvraag voor een ontheffing ingevolge artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) ontvangen. De aanvraag is op 20 februari 2018 en 23 maart 2018 aangevuld. Een uitgebreide projectomschrijving is opgenomen in de aanvraag en weergegeven in bijlage 2. De aanvraag is geregistreerd onder nummer Z/061490.

2 Bevoegd gezag

Omdat het project gerealiseerd wordt, onderscheidenlijk verricht wordt in de provincie Noord-Brabant, zijn wij op grond van artikel 1.3 van de Wnb bevoegd om op de aanvraag te beslissen. Indien aan de orde betrekken wij tevens gevolgen van het project voor de soorten buiten onze provinciegrens en/of buiten Nederland bij ons besluit.

3 Reguliere voorbereidingsprocedure

In deze procedure wordt de reguliere voorbereidingsprocedure overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht toegepast.

4 Ontvankelijkheid

Ten aanzien van de aspecten van de aanvraag waarvoor een ontheffing ingevolge de Wnb is vereist, hebben wij beoordeeld of de aanvraag volledig is en voldoende gegevens bevat. Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van die aspecten waarvoor een ontheffing is gevraagd.

5 Overige regelgeving

Bij de beoordeling van onderhavige aanvraag zijn andere aspecten dan gerelateerd aan soortenbescherming op grond van de Wnb en de daarbij behorende regelgeving niet betrokken. Een toestemming op basis van andere wet- en regelgeving kan derhalve aan de orde zijn, onder andere voor ruimtelijke ordening of bouwen.

TOETSING EN OVERWEGINGEN

1. WETTELIJK KADER - WET NATUURBESCHERMING

1.1 Beschermingsregimes

Op basis van de Wet natuurbescherming zijn er drie beschermingsregimes. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Artikelen 3.1, 3.2 en 3.4 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor vogelsoorten, waarvoor GS ontheffing kunnen verlenen. Artikelen 3.3 en 3.4 geven de voorwaarden voor het kunnen verlenen van de ontheffing.

Het tweede beschermingsregime geldt voor planten en dieren op basis van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Artikelen 3.5 en 3.6 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten, waarvoor GS ontheffing kunnen verlenen. Artikel 3.8 geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een ontheffing.

Het derde regime beschrijft de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. Artikel 3.10 van de Wnb heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten en geeft de voorwaarden waaronder GS ontheffing kunnen verlenen.

Voor alle soorten geldt in alle gevallen de algemene zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb). Het gaat dan zowel om beschermd als onbeschermd dier- en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een ontheffing is verleend. Hierin wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

In artikel 5.4 van de Wnb zijn gronden opgenomen waarop een verleende ontheffing kan worden ingetrokken of gewijzigd. De ontheffing kan in elk geval worden ingetrokken indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

1.2 Verordening natuurbescherming Noord-Brabant

Provinciale Staten hebben op basis van artikel 3.3, tweede lid, 3.8, tweede lid, en 3.10, tweede lid, van de Wnb middels de Verordening natuurbescherming Noord-Brabant, aanvullende kaders vastgesteld. Voor bepaalde activiteiten en soorten is een vrijstelling opgenomen.

2. TOETSING EFFECTEN RUIMTELIJKE INGREEP

2.1 Beknopte beschrijving project

De aangevraagde activiteiten betreft de aanleg en het gebruik van het pompstation Bergsche Maas, met bijbehorende leidingen richting spaarbekken de Gijster (zie ook Bijlage 2 voor een weergave en gehanteerde toponiemen).

Het innamepompstation vervangt het huidige (van oorsprong tijdelijke) innamestation Kerksloot. Het innamepompstation wordt in het dijklichaam van de Fortunapolder aan de over van de Bergsche Maas gebouwd. Vanuit het pompstation lopen drie transportleidingen met ieder een diameter van 2 meter richting de Gijster. De persleidingen worden ingegraven op een diepte van ongeveer 5 meter, vanwege de ligging van een draagkrachtige grondlaag en de diepte van de vaargeul.

De werkzaamheden bestaan uit een aantal stappen: bouw van het innamepompstation in fases, leidingenfabricage en opslag bij de Gijster, het inrichten van gronddepots in de Sint Jansplaat en Fortunapolder, het graven van een sleuf door Sint Jansplaat, Spijkerboor en Fortunapolder, intrekken van de leidingen over de Gijsterdijk in de sleuf en het aansluiten van de leidingen op het pompstation. Vervolgens wordt het gebied heringericht. Een uitgebreide projectomschrijving is opgenomen in de aanvraag.

2.2 Mogelijke effecten

Noordse woelmuis

De noordse woelmuis is aangetroffen in de Fortunapolder, buiten het directe plangebied. Door de werkzaamheden van het aanleggen van de transportleidingen door deze polder is niet uit te sluiten dat hier leefgebied (waaronder voortplantings- en rustplaatsen) wordt beschadigd.

Grote modderkruiper

De grote modderkruiper komt voor in de kwelsloot aan de buitenzijde van spaarbekken de Gijster. De kwelsloot wordt gekruist door de transportleidingen. Voor de werkzaamheden dient een deel van de kwelsloot te worden gedempt, waarbij soorten worden weggevangen en voortplantings- en rustplaatsen van de soort worden vernield.

Ruige dwergvleermuis

Er komen diverse vleermuizen voor in het plangebied. Door het kappen van bomen op de Sint Jansplaat worden mogelijke rust-(verblijf)plaatsen aangetast. Alleen de ruige dwergvleermuis is hier langs de kreken waargenomen. Door het kappen van deze bomen is niet uit te sluiten dat er rustplaatsen van ruige dwergvleermuis verdwijnen.

Er is ontheffing aangevraagd voor de verbodsbepalingen van artikel 3.5, eerste lid, van de Wnb voor het opzettelijk vangen van grote modderkruiper (*Misgurnus fossilis*) en artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb voor beschadigen of vernielen van de voortplantings- of rustplaatsen van de noordse woelmuis (*Microtus oeconomus*), grote modderkruiper (*Misgurnus fossilis*) en ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).

2.3 Alternatievenafweging

Er is een m.e.r.-procedure doorlopen voor de activiteit. In het Milieueffectrapport (2017) zijn verschillende alternatieve locaties voor het pompstation met leidingen richting de Gijster afgewogen, onder andere vanuit het de natuurwaarden. Vooral ten aanzien van de gebruiksfase (mede door de uiteindelijke inrichting) is het aangevraagde alternatief (B2) het meest positief beoordeeld voor het aspect natuur. Qua werkzaamheden en planning worden maatregelen genomen om mogelijke effecten op beschermde soorten te minimaliseren.

Gezien het bovenstaande is ons gebleken dat er geen redelijke alternatieven mogelijk zijn, die zouden leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

2.4 Belang van de aanvraag

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang van de 'volksgezondheid of openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten', zoals genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, sub b, onder 3, van de Wnb.

Er is een nieuw innamepompstation nodig omdat het oude pompstation (Kerksloot) vervangen moet worden. Het pompstation is van belang voor het behouden en realiseren van een robuuste en toekomstbestendige drinkwatervoorziening (mede verplicht vanuit de Drinkwaterwet). Er zijn maatregelen nodig mede door invloeden als verontreiniging van oppervlaktewater en door klimaatverandering, waardoor de kwaliteit van drinkwaterbronnen onder druk staat. Daarbij is er een verwachte stijging van de drinkwatervraag, waardoor extra inspanningen nodig zijn om de drinkwatervoorziening veilig te stellen. De aanleg van het pompstation Bergsche Maas is noodzakelijk om ook in de toekomst het leveren van (voldoende) voorgezuiverd drinkwater aan drinkwaterleidingbedrijven in Zuidwest-Nederland te kunnen garanderen.

Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat het belang 'volksgezondheid of openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende onderbouwd is om de ontheffing in relatie tot artikel 3.5, eerste en vierde lid, van de Wnb, voor de noordse woelmuis, grote modderkruiper en ruige dwergvleermuis te rechtvaardigen.

2.5 Mitigerende maatregelen en staat van instandhouding

Voor de soorten waarvoor ontheffing wordt aangevraagd, voor het voorkomen van overtredingen zoals voor broedvogels en voor invulling van de zorgplicht zijn diverse maatregelen uitgewerkt in de aanvraag (aanvulling d.d. 23 maart 2018, bijlage 5).

Voor de noordse woelmuis (in de Fortunapolder):

- het afzetten van leefgebied, zodat betreding of gebruik van materieel hier wordt voorkomen;
- het handhaven van het freatisch waterpeil (voorkomen verdroging leefgebied);
- het maaien van vegetatie in het deel van het werkgebied dat grenst aan het leefgebied, begin oktober;

- het tijdelijk (afname tot in november) in stand houden van 5 meter brede (vlucht)routes met vegetatie van het werkkerrein naar het leefgebied.

De kans op het doden van individuen wordt hiermee zoveel mogelijk voorkomen. Na herinrichting is er een groter potentieel leefgebied beschikbaar.

Voor de grote modderkruiper (in de kwelsloot onderlangs Gijster):

- werkzaamheden bij voorkeur buiten winterrust en voortplantingsperiode laten plaatsvinden (in september en oktober);
- werkzaamheden uitvoeren bij een watertemperatuur minder dan 25°C en een luchttemperatuur boven de 0°C en geen ijs op het water;
- de waterstand een paar dagen voorafgaand aan de demping van de sloot verlagen en een verdiept gedeelte maken waar vissen en amfibieën naar toe zwemmen/kruipen. Na twee dagen de vissen en amfibieën vangen en overzetten. Ook de bagger controleren.

De kans op het doden van individuen wordt hiermee zoveel mogelijk voorkomen. Het leefgebied neemt niet af.

Voor de ruige dwergvleermuis (in de bomen langs de kreken):

- de bomen kappen in het minst kwetsbare seizoen (november tot februari), omdat er geen winterverblijven te verwachten zijn;
- Bomen langs de kreken voor de kap door een deskundige laten controleren op aanwezigheid van vleermuizen.

De kans op het doden van individuen wordt hiermee zoveel mogelijk voorkomen. Omdat er na de herinrichting meer randlengte aan bomen langs de kreken is, neemt de (potentie van) verblijfplaatsen toe.

De voorgestelde maatregelen in de aanvulling, hierboven op hoofdlijnen weergegeven, zijn voldoende. Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de noordse woelmuis, grote modderkruiper en ruige dwergvleermuis niet in het geding door het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden.

2.6 Conclusie

Gelet op het voorgaande verlenen wij ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming. De ontheffing wordt slechts voor de in het besluit genoemde soorten en beschreven activiteiten verleend. Deze ontheffing geldt alleen voor de activiteiten conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden.

BIJLAGE 1. VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

1. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden aanvangen bekend is, maar uiterlijk 2 weken voor aanvang van de werkzaamheden, het bijgevoegde meldingsformulier volledig invullen en naar het bevoegd gezag te sturen.
2. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het bevoegd gezag indien bij het uitvoeren van de activiteiten andere werkzaamheden noodzakelijk zijn of als het overtreden van verboden voor andere beschermd soorten aan de orde kan zijn als bedoeld in onderdeel I en II van het besluit.
3. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van de aan deze ontheffing verbonden voorschriften.
4. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op eerste verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

Specifieke voorschriften

5. Ontheffinghouder dient, met inachtneming van onderstaande voorschriften, de mitigerende maatregelen uit te voeren zoals beschreven in Bijlage 5 van de aanvullende notitie ('Aanvullende informatie tbv Wnb Soortenbescherming; Aanleg pompstation Bergsche Maas', d.d. 23 maart 2018);
6. De activiteiten en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
7. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen op basis van de hier genoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de projectlocatie, dienen van inhoud van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden en dienen dit na te leven.

BIJLAGE 2. OVERZICHTSTEKENING VAN HET PROJECT

Onderstaand een weergave van de ligging van het pompstation en bijbehorende leidingen richting de Gijster, een impressie van het innamestation en een weergave van het werkgebied (bron: Inrichting van de werkterreinen Fortunapolder en St. Jansplaat, aanleg innamepompstation Bergsche Maas, Bureau Waardenburg, 17-149, 14-12-2017).

Figuur 2.1 Locatie van het innamepompstation aan de Bergsche Maas en het persleidingstracé (bron: Vernooij-Oostveen et al. 2017).

Figuur 2.4 Overzicht van het plangebied en het ingreepgebied en de in dit rapport gebruikte toponiemen.

BIJLAGE 3. MELDINGSFORMULIER START WERKZAAMHEDEN

Meldingsformulier start werkzaamheden

Ontheffing Wet natuurbescherming ex artikel 3.8, eerste lid.

Gegevens

Aanvraagnummer Z/061490
 Projectnaam Aanleg Pompstation Bergsche Maas
 Ontheffingsperiode tussen 1 juli 2018 en 31 december 2021
 Naam NV Waterwinningsbedrijf Brabantse Biesbosch
 Adres Petrusplaat 1
 Woonplaats 4251 NN Werkendam

Gegevens werkzaamheden

Contactpersoon uitvoering .....
 werkzaamheden
 Telefoonnummer (vast) .....
 Telefoonnummer (mobiel) .....
 Locatie(s) werkzaamheden .....
 .....
 <Datum gereedkomen .....
 compensatiemaatregelen>
 Datum start .....
 werkzaamheden
 Overzicht planning .....
 werkzaamheden
 .....
 .....

Dit formulier dient zodra de aanvang van de werkzaamheden bekend is, uiterlijk 2 weken van tevoren, te worden ingediend bij de Omgevingsdienst Brabant Noord

Retouradres	Omgevingsdienst Brabant Noord Email: info@odbn.nl	